

Универзитет у Београду - Хемијски факултет

СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

2007. година

САДРЖАЈ

1. ОСНОВНА ПОЛАЗИШТА ЗА ДЕФИНИСАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА	3
1.1. Основни задаци и циљеви Хемијског факултета	3
1.2. Делатност Факултета, управљање, организација наставе и пратећих служби и хијерархија руковођења као основа за израду докумената Стратегија обезбеђења квалитета	4
2. ПОЛИТИКА КВАЛИТЕТА И СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА	5
2.1. Политика квалитета	5
2.2. Стратегија обезбеђења квалитета	5

1. ОСНОВНА ПОЛАЗИШТА ЗА ДЕФИНИСАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Стратегија обезбеђења квалитета је постављена на основу Основних задатака и циљева Факултета, делатности Факултета и усвојене Политике квалитета као оквира за утврђивање и преиспитивање циљева квалитета.

1.1. Основни задаци и циљеви ХЕМИЈСКОГ ФАКУЛТЕТА

Основни задаци и циљеви Факултета јесу: преношење стручних знања, унапређивање квалитета целокупног високог образовања, обезбеђивање стручног подмлатка, пружање могућности појединцима да под једнаким условима стекну високо образовање као и повећање броја становника са високим образовањем у областима хемије и биохемије.

У том смислу, основни задаци Факултета су његово образовно, стручно и истраживачко деловање у поменутих областима. Та оријентација је дугорочна и она треба да задовољи привредне и друштвене потребе за високо образованим кадровима на оба нивоа студија, што представља друштвену оправданост постојања Факултета.

Општи правци деловања Факултета у будућности јесу развој студијских програма, наставе и услова рада, увођење нових студијских програма, бављење истраживачким радом и сарадња са привредом и утицај на привредни и друштвени развој преко знања и стваралачких компетенција студената који су завршили факултет. То представља основ за препознавање његових приоритета у будућем раду. Циљеви Факултета су вишеструки, а међу њима су најважнији: образовни, истраживачки и бављење струком као подршком образовном циљу.

Сви циљеви произилазе из основних задатака, дефинишу жељене резултата и представљају основ за контролу рада Факултета.

Образовни циљеви обухватају обезбеђење и развој студијских програма, наставе и ресурса. Студијски програми се развијају кроз континуирану иновацију свих предмета и њихово усклађивање са достигнућима технике, технологије и науке. Квалитет наставе се развија кроз интерактивност наставног процеса између наставника и студената, укључивањем практичних примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима као и праћењем квалитета наставе и предузимањем потребних мера у случају када се утврди да квалитета наставе није на одговарајућем нивоу. Развој ресурса обухвата издавање и набавку нових уџбеника и литературе, информатичких ресурса, простора и опреме.

Факултет континуирано планира свој истраживачки и стручни рад чији су резултати подршка настави. Истраживачки и стручни рад се остварује у оквиру Катедара, које су конституисане као унутрашње организационе јединице.

Катедрама су на располагању све лабораторије Факултета. Циљ Катедре је да сви наставници и сарадници испољавају своје истраживачке и креативне склоности и опредељења и укључивање студената у такве послове. за истраживање и развој који је конституисан као унутрашња организациона јединица.

Факултет стално подстиче своје запослене да се баве истраживачким и стручним радом, ради постизања јединства образовног, истраживачког и стручног рада.

Документ, Основни задаци и циљеви Факултета је усвојен на седници Наставно-научног већа Хемијског факултета и доступан је јавности са потписом Декана Факултета.

1.2. Делатност Факултета, управљање, организација наставе и претећих служби и хијерархија руковођења као основа за израду документа Стратегија обезбеђења квалитета

Организација и управљање Факултетом су постављени у складу са Законом о високом образовању. Орган управљања Факултетом је Савет факултета.

Делатност Факултета састоји се од:

- образовне делатности (најзначајнија делатност);
- научне делатности (фундаментална и примењена истраживања)
- У оквиру делатности високог образовања Факултет :
 1. организује и изводи академске студије првог, другог и трећег степена у оквиру хемије и биохемије, односно своје матичности
 2. организује и изводи програме образовања током читавог живота, допунско и перманентно образовање за педагошки рад, стручно усавршавање путем семинара, полагање стручних испита
 3. израђује и учествује у реализацији националних и међународних пројеката
 4. издаје уџбеничку литературу, часописе и друге публикације из своје образовне и научно-истраживачке делатности

За потребе обављања свих делатности организоване су службе:

- Секретаријат са стручним службама:
- библиотека,
- рачунарска лабораторија и рачунарска мрежа,
- центар за издавачку делатност.

На нивоу Факултета конституишу се четири активности које се односе на:

- презентацију Факултета у јавности коју води одговарајућа комисија;
- квалитет кога води Комисија за обезбеђење квалитета;
- као и студентски парламент који представља орган Факултета.

Организациона структура Факултета и хијерархија руковођења приказани су организационо-хијерархијском шемом са елементима главних процеса.

Организационо-хијерархијска шема је произашла из Статута и нормативних аката факултета и представља једну графичку слику организације и хијерархије руковођења са представљањем главног процеса од уписа студената на факултет до завршетка студија.

Шема је дата у прилогу документа Стратегија обезбеђења квалитета и чини њен саставни део. Организациона-хијерархијска шема се може мењати на основу доказаних потреба које би обезбедиле побољшање квалитета.

Статутом и осталим актима Факултета су дефинисане делатности, управљање, пословођење, руковођење појединим целинама као и надлежности и обавезе како у погледу извршавања послова тако и у погледу обезбеђења квалитета.

2. ПОЛИТИКА КВАЛИТЕТА И СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

2.1. Политика квалитета

Хемијски факултет у Београду, улица Студентски трг 12-16, је..образовно-научна установа.

Квалитетним образовањем тежимо да:

- испунимо сва очекивања студената током наставе;
- испунимо очекивања студената који су завршили Факултет, на једном од студијских програма, у погледу стеченог знања;
- задовољимо потребе привреде и установа са стручним кадровима који су завршили наш Факултет;
- побољшавамо ефикасност процеса преношења знања студентима са становишта увођења одговарајућих метода рада, мотивисања студената за учење и побољшања услова рада;
- верификујемо садржај и квалитет студијских програма и наставног процеса у односу на исте или сличне студијске програме у земљама са развијеном привредом и образовањем уз задовољавање националних интереса;
- мотивишемо запослене кроз обуку и тимски рад, уважавајући њихову креативност и иницијативу за побољшање образовног процеса.

Наше тајно опредељење, поред образовања је и истраживање и бављење струком као подршком настави, развијање информационог система као подршка наставном процесу и пословању као и пропагирање потребе за заштитом животне средине.

Квалитетно и на време урађени послови представљају лични допринос запослених у спровођењу политике квалитета.

Документ, Политика квалитета је усвојен на седници Савета Хемијског факултета и доступан је јавности са потписом Декана Факултета.

2.2. Стратегија обезбеђења квалитета

Хемијски факултет има Стратегије обезбеђења квалитета која представља дугорочну оријентацију у остваривању свих образовних стручних и других активности које се остварују на Факултету. Стратешко опредељење Факултета је оријентација образовног процеса и пратећих активности према достигнутим нивоима квалитета водећих Факултета у Европи и свету на којима се образују дипл.хемичари, дипл. биохемичари, дипл. професори хемије дипл. хемичари за заштиту животне средине, као и магистри и доктори наука из одговарајућих научних области. Једна од важних својстава квалитета јесте његово стално прилагођавање у струци на основу научних достигнућа који детерминишу развој Факултета као установе, студијских програма и услова рада, а нарочито стваралачких способности и вештина свршених студената.

Стратегија обезбеђења квалитета на Факултету има више сегмената који у симбиози чине систем квалитета. Овај систем у Стратегији обезбеђења квалитета обавезује Факултет да квалитет стално и плански унапређује, а привредним и другим пословним субјектима гарантује тражену стручност и стваралачке способности студената који су завршили

студије у њиховој професионалној пракси. Сама стратегија садржи следеће најважније елементе:

1. Опредељење Факултета да непрекидно и систематски ради на унапређењу квалитета својих студијских програма;
3. Мере за обезбеђење квалитета;
4. Субјекте обезбеђења квалитета које чине
5. Области обезбеђења квалитета (студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ненаставна подршка и процес управљања);
6. Опредељење за изградњу организационе културе квалитета;
7. Повезаност образовне, истраживачке и стручне делатности;
8. Периодично преиспитивање и унапређивање стратегије унапређења квалитета.

Студијски програми су темељ и суштина постојања Хемијског факултета и они су главни фактор друштвене оправданости и постојања Факултета као образовне и научне установе. Они су стубови Хемијског факултета на којима се заснива њена образовна, истраживачка и научна делатност. Сваки студијски програм на основним студијама и специјалистичким студијама има своју посебност по структури, али има и потребан степен сродности како хоризонтално тако и вертикално. Квалитет студијских програма за директну последицу има квалитет знања и стваралачких способности свршених студената који у свом стваралаштву треба да допринесу привредном и друштвеном развоју.

Квалитет сваког студијског програма се заснива на квалитету следећих сегмената и учесника у његовом остваривању;

1. Садржаја сваког предмета;
2. Студената;
3. Наставника и сарадника;
4. Ненаставног особља;
5. Уџбеника и друге литературе;
6. Информационе подршке;
7. Услови рада;
8. Организационе структуре Хемијског факултета.

Хемијски факултет је опредељен да непрекидно и систематски ради на унапређењу студијских програма по свим његовим наведеним сегментима и учесницима.

Садржај сваког предмета ће се континуирано иновирати и усклађивати са најновијим достигнућима науке, технологије и технике, што ће директно подизати ниво студијског програма.

Квалитет уписаних студената ће се обезбеђивати кроз стриктну проверу знања при упису на Хемијски факултет.

Наставници и сарадници, као учесници у студијском процесу, континуирано ће се бавити истраживачким и стручним радом, а остварене резултате ће уграђивати у студијске програме и тиме развијати њихов квалитет.

Битан фактор обезбеђења квалитета студијских програма су знања и радне способности ненаставног особља које ће се развијати кроз стручно усавршавање и континуирану планску едукацију за све активности које су подршка образовном процесу.

Уџбеници и друга литература, њихова актуелност и стално усклађивање са новим достигнућима науке и струке представљају релевантан фактор обезбеђења квалитета

студијских програма, а сам квалитет уџбеника и литературе ће се обезбеђивати континуираним сопственим издањима и набавком из других извора.

Информациона подршка ће се стално унапређивати што ће доприносити обезбеђењу квалитета студијских програма кроз коришћење информационог система у наставном процесу и кроз изучавање предмета чији садржај чини информациона технологија.

Услови рада у Хемијском факултету (радни амбијент, његова хуманизација, квалитет радног простора у смислу оплемењивања и хигијене, квалитет опреме, учила и других средстава у радном простору која обезбеђују квалитет студијског програма, односно његово квалитетно остваривање) ће се континуирано побољшавати јер представљају релевантан мотивациони фактор за учеснике у образовном процесу.

Организациона структура Хемијског факултета директно условљава квалитет остваривања студијског програма и његово континуирано унапређење, па ће се она стога развијати и усклађивати са потребама студијских програма као окоснице образовног процеса (развој квалитета рада стручних органа, пословодног органа, унапређење квалитета рада организационих јединица и њихових интеракција, а посебно наставне и ненаставне јединице и сл.)

Хемијски факултет ће у дугорочном периоду предузимати мере за обезбеђење квалитета. Те мере се односе на :

1. Стандарде и поступке за обезбеђење квалитета;
2. Дефинисање система обезбеђења квалитета;
3. Обезбеђење квалитета студијских програма;
4. Унапређење квалитета наставног процеса;
5. Унапређење квалитета стучног рада;
6. Унапређење квалитета наставника и сарадника, у погледу истраживачког и стучног рада;
7. Стално обезбеђивање квалитета судената приликом уписа и на самим студијама;
8. Стално унапређење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса;
9. Унапређење квалитета управљања и ненаставне подршке;
10. Континуирано побољшање квалитета простора и опреме;
11. Стабилно финансирање делатности Хемијског факултета;
12. Континуирано укључивање студената у самовредновање и оцењивање квалитета;
13. Систематско праћење и периодичну проверу квалитета.

Саме мере се садрже у одређивању потребних активности, њихових носилаца и рокова за извршење.

У обезбеђењу квалитета на Хемијском факултету делује више субјеката.

Наставно-научно веће је стручни орган који има пресудну одговорност у обезбеђењу квалитета, тако што планира мере, акције и носиоце активности за обезбеђење квалитета (Комисија, наставници сарадници и сл.), разматра извештаје носилаца активности, доноси акте о предузимању корективних мера и активности и доноси оцену испуњености сваког појединачног стандарда.

Као стручни орган Наставно веће усваја коначни извештај о самовредновању који оверава Декан. Наставно веће као стручни орган бира Комисију за обезбеђење квалитета као своје тело, које се плански и континуирано бави праћењем, обезбеђивањем, унапређењем и развојем квалитета.

Студенти су изузетно значајан субјект у Стратегији обезбеђења квалитета као активни учесници у наставном процесу. Њихово учешће у Стратегији обезбеђења квалитета дефинише се и спроводи у стандардима за самовредновање квалитета.

Субјекти обезбеђења квалитета су наставници и сарадници, као носиоци наставног процеса, истраживачког и стручног рада. Њихова улога и активности у обезбеђењу квалитета такође су дефинисани у стандардима за самовредновање квалитета. Ненаставно особље је релевантан субјект у Стратегији обезбеђења квалитета, јер пружа сваку подршку одвијању наставног процеса истраживачког и стручног рада.

Декан као пословодни орган је субјект Стратегије обезбеђења квалитета, тако што самостално или у сарадњи са другим субјектима дефинише Стратегију, планира и координира активности, контролише спровођење корективних мера, председава Наставним -научним већем учествује у изради и одговоран је за усвајање Извештаја о остваривању Стратегије обезбеђења квалитета.

Поред наведених у стратегији обезбеђења квалитета учествују и други субјекти (привредне асоцијације, екстерни експерти, консултанци и сл.) Права и обавезе сваког од наведених субјеката дефинишу се у стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета.

Стратегија обезбеђења квалитета обухвата најважније области у делатности Хемијског факултета, а пре свега студијске програме, наставу, истраживање, вредновање студената, уџбенике и литературу, ресурсе, ненаставну подршку и процес управљања. Све наведене области у Стратегији обезбеђења квалитета чине систем, чија се динамика континуирано усклађује са главним задацима и циљевима Хемијског факултета.

Студијски програми (напред већ описани) чине темељ наставе и образовни оквир и садржај за стицање знања, вештина и стваралачких способности свршених студената. Студијски програми и настава су интегрисане области у Стратегији обезбеђења квалитета, континуирано се прате и контролишу.

Истраживачки рад подстиче обезбеђење и стални развој квалитета, кроз нова достигнућа у области струке. Ова достигнућа су усмеравајући фактор прилагођавања Стратегије у свим областима, при чему се сопствена интегришу са достигнућима других високошколских установа које хемичаре и биохемичаре.

Вредновање студената је значајна стратешка оријентација, од чијег квалитета зависи обезбеђење укупног квалитета Хемијског факултета као установе. Стога се вредновање студената плански и континуирано спроводи кроз поступке и стандарде за самовредновање, као и кроз поступке и стандарде за акредитацију Хемијског факултета као високошколске установе и њених студијских програма.

Уџбеници и литература су значајна област Стратегије обезбеђења квалитета, па се њихово издавање и набавка врше плански, континуирано и благовремено. Стратегија обезбеђења квалитета подразумева обезбеђеност уџбеницима и литературом свих предмета у студијским програмима, у издању Хемијског факултета или набављеним од других издавача.

Ресурси (простор и опрема, библиотека, информациона подршка), као област Стратегије обезбеђења квалитета, чине једну од основа за одвијање наставе и остваривање студијских програма. Стога се квалитет ресурса стално прати, обезбеђује, унапређује и контролише, како би се наставни процес оптимално одвијао, а студијски програми остваривали према поступцима и стандардима за самовредновање и за акредитацију Хемијског факултета и студијских програма.

Ненаставна подршка је пратећи скуп активности, који обезбеђује одвијање укупног процеса рада на Хемијском факултету. Посебну важност има за обезбеђење квалитета наставе, услова рада и ресурса, због чега се ова подршка стратешки континуирано планира, прати и обезбеђује.

Процес управљања прожима све активности на Хемијском факултету, а тиме и области Стратегије обезбеђења квалитета. Тај процес усмерава развој и остваривање студијских програма, организовано одвијање наставе, континуитет истраживачких активности, унапређење ресурса, деловање ненаставне подршке, рад стручних органа и помоћних тела у систему обезбеђења квалитета и сл. Савет, Наставно- научно веће и Декан су носиоци активности у процесу управљања и одговорни су за остваривање Стратегије обезбеђења квалитета.

Хемијски факултет је дугорочно опредељен за изградњу организационе културе квалитета. Стратешки, то подразумева да културу обезбеђења квалитета поседују и стално унапређују сви субјекти у систему квалитета. То се посебно односи на пословодни орган (декан), професоре и сараднике, студенте, ненаставно особље, као и на стручне органе и тела. Организациона култура квалитета се планира и изграђује тако, да постане саставна компонента у активностима свих субјеката Стратегије обезбеђења квалитета. Ова култура квалитета подразумева прожимање стандардима квалитета рад сваког појединца, групе, извршилаца стручних органа, а посебно наставника и сарадника као најрелевантнијих субјеката Стратегије обезбеђења квалитета у обављању делатности Хемијског факултета. Декан предлаже, а Наставно-научно веће веће утврђује елементе организационе културе квалитета, који се обајвљују – чине доступним свим субјектима квалитета на Хемијском факултету и обавезују их на одговарајуће понашање у извршавању својих активности и обавеза. Наставно-научно веће периодично (најмање једанпут годишње) разматра ниво организационе културе квалитета на основу извештаја декана, а по потреби предузима корективне мере и акције.

Стратегија обезбеђења квалитета се периодично преиспитује и унапређује, с обзиром да се мењају фактори интерне и екстерне природе који утичу на њену реализацију. Преиспитивање и прилагођавање Стратегије обезбеђења квалитета врши Савет Факултета, на предлог Декана. Информације о потреби редефинисирања Стратегије прикупљају се, анализирају и оцењују из интерних и екстерних извора (студенти, професори, сарадници, ненаставно особље, привредне асоцијације и сл.). Информације прикупља Комисија за обезбеђење квалитета, која их обрађује и презентује Декану. Декан са руководиоцима студијских програма анализира информације и даје одговарајуће предлоге Савету Факултета по питању корекције Стратегије обезбеђења квалитета.

Донету Стратегију обезбеђења квалитета Хемијског факултета промовише интерно и екстерно. Интерно, Стратегија обезбеђења квалитета се презентује у целости на: Наставном- научном већу, Студентском парламенту, Огласној табли Хемијског факултета. Екстерно, Стратегија обезбеђења квалитета се презентује у целости на интернет презентацији Хемијског факултета и у публикацијама доступним јавности.

Декан Хемијског факултета

Проф. др Живослав Тешић